

Бібліотека коледжу пропонує вам ознайомитись з **вебліографічним покажчиком Інтернет-ресурсів з медіаграмотності**.

Веб-ресурси та загальна інформація з основ медіаграмотності, які подані в покажчику, стануть у нагоді викладачам і студентам у навчальній та практичній діяльності.

Медіаграмотність — сукупність знань, навичок та умінь, що дозволяють людям аналізувати, критично оцінювати і створювати різноманітні повідомлення для різних типів медіа. Окрім того, медіаграмотність передбачає вміння розуміти й аналізувати, як медіа функціонують у суспільстві та який вплив вони мають.

За матеріалами ЮНЕСКО інформаційна грамотність включає наступні навички:

- Виявлення та усвідомлення інформаційних потреб: що потрібно знайти, яку проблему вирішити?
- Виявлення джерел інформації: що використовувати Інтернет, книги, ЗМІ, первинні, вторинні або третинні джерела?
- Визначення місця розташування і пошук інформації: де слід шукати, до кого звернутися за допомогою?
- Аналіз і оцінка якості інформації: як оцінити надійність даної інформації?
- Організація, зберігання або архівування інформації: як ефективно організувати інформацію, отриману з численних джерел?
- Використання інформації відповідно до етичних норм, ефективно і результативно: як слід діяти з дотриманням авторського права творців інформації?
- Створення та обмін новими знаннями: як краще представити власну інформацію?

Медійна грамотність включає наступні складові:

- Естетичні та креативні навички: здатність бачити, чути, створювати і інтерпретувати медіа контент.
- Інтерактивні навички: здатність спілкуватися за допомогою медіа та приміряти на себе різні медіаролі. Ці навички можуть бути розвинені в рамках взаємодії при навчанні і практиці. Вони дозволяють висловлювати своє розуміння і думки.
- Навички критичного аналізу. Це вміння інтерпретувати і розуміти значення різних медіаконтентів, використовуючи різні аналітичні інструменти. Навички краще розвиваються через вивчення різноманітних медіаконтентів і жанрів.
- Навички безпеки. Це вміння знаходити вихід зі скрутних ситуацій і уникати їх. Найважливішими навичками безпечної поведінки у віртуальному просторі є захист особистої інформації і вміння уникати шкідливих контактів і контенту.

Бути медіаграмотним означає бути спроможним знайти те, що ми шукаємо, вибрати те, що нам потрібно, й визначити, наскільки надійною є ця інформація.

Бути медіаграмотним означає бути здатним оптимально використовувати відповідну інформацію, зберігаючи її розумно, й ділитися нею з іншими.

Бібліотеки - це частина інформаційно-освітнього простору, вони забезпечують формування медіаграмотності.

Місія сучасної бібліотеки – допомагати читачам вчитися компетентно споживати будь-які повідомлення в мас-медіа та вміти створювати свій власний медіа-продукт.

Добірка Інтернет-ресурсів про медіаграмотність

ПРОЄКТИ ТА ОНЛАЙН КУРСИ

MediaSapiens – проект з підвищення медіаграмотності споживачів медійного контенту. Сьогодні в Україні потужним медіа-освітнім проектом є «Media Sapiens». Цей проект у 2010 році започаткувала «Телекритика» (зараз – «Детектор медіа») для підвищення медіаграмотності аудиторії. Матеріали сайту допоможуть відрізнити якісну та правдиву інформацію, виявляти маніпулятивні спроби впливу на громадську думку та не піддаватись їм, довідатись про інформаційні права та можливості їх використати. Цим порталом користуються журналісти, активісти, представники телекомпаній, друкованих та електронних медіа та інші, кого цікавить критичний погляд на висвітлення подій. На порталі ви знайдете добірки книг про медіа-освіту, цікаві медіа-дослідження, анонси медіа-подій, тощо.

На MediaSapiens можна завжди знайти найсвіжіші приклади медійних маніпуляцій і неправдивих новин (фейків) для уроків, лекцій і тренінгів. <https://ms.detector.media/>

Медіаосвіта і медіаграмотність – портал, створений на базі онлайн-бібліотеки з медіаосвіти Міжнародного благодійного фонду “Академія української преси”.

Цей портал почав свою роботу у вересні 2013 року. Це інтерактивна платформа для спілкування медіапедагогів задля сприяння відкритості та публічності процесів у медіаосвітньому середовищі. Структура portalу включає спеціальні розділи: для вчителя середньої школи (з градацією по групам класів), для викладачів ВНЗ та для медіаспоживачів. На порталі розміщуються новини медіаосвіти, поповнюється електронна бібліотека, календар подій, плани уроків, презентації тощо. <https://medialiteracy.org.ua/>

Media IQ – проект із розвитку медіаграмотності та критичного мислення. <https://media-iq.tilda.ws/medialiteracy>

Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності розроблений міжнародною організацією IREX у партнерстві зі студією онлайн-освіти EdEra. Very Verified є частиною проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який впроваджується IREX за підтримки Посольства США та Посольства Великої Британії в Україні, у партнерстві з Міністерством освіти та науки України та Академією української преси. <https://osvita.diia.gov.ua/courses/very-verified>

Stopfake.org – сайт для перевірки фактів, головна мета якого – перевірка істинності, інформації, посилення медіаграмотності аудиторії і боротьба за чітке

розмежування між журналістикою фактів і пропагандою.
<https://www.stopfake.org/uk/golovna/>

Новинна грамотність – онлайн-курс, спрямований на поширення медіаграмотності серед населення в умовах воєнного конфлікту.
<https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>

Наука повсякденного мислення – курс на Prometheus. Платформа Prometheus переклала українською курс викладачів університету Квінсленда (Австралія). Цей курс є одним із найпопулярніших у сфері розвитку критичного мислення. Тривалість курсу – 13 тижнів, та завдяки платформі Prometheus до нього можна долучитися у будь-який зручний для вас час. Цей курс дає нам інструменти, які допоможуть навчитися мислити незалежно та аналітично, цінувати факти більше власного досвіду. Також курс дає знання про ментальні ярлики, якими іноді зловживають люди, та вчить використовувати ці знання для кращого прийняття рішень та більш критичного мислення.
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UQx+THINK101+2016_T2

ПРАКТИЧНІ ПОСІБНИКИ

Бібліотека медіа-грамотності від Академії української преси. Академія української преси на власному сайті зробила добірку книг та презентацій з медіа освіти та медійної грамотності. У бібліотеці можна знайти підручники з гендерної рівності у медіа, з питань верифікації даних, посібники з журналістської етики та багато інших цікавих матеріалів. Загалом, у бібліотеці від АУП кожен може знайти інформацію про той аспект медіа грамотності, що найбільш цікавить. <https://www.aup.com.ua/>

Довіряй, але перевірйай. **Медіаграмотність в українському суспільстві** – книжка проекту клубу ілюстраторів Pictoric. Першим етапом цього проекту була виставка плакатів художників на бульварі Вацлава Гавела за підтримки Міністерства інформаційної політики. У виданні ілюстрації з медіаграмотності поєднані з текстами журналістів, фахові висловлювання яких розкривають теми цензури, пропаганди, свободи слова, фейкових новин, інформаційної війни, критичного аналізу медіа-повідомлень, зв'язку влади із медіа, соціальних мереж і суспільного телебачення.
https://issuu.com/pictoric.ua/docs/book_media

Книга «Посібник для вчителя про медіаграмотність: Критичне мислення в мультимедійному світі» (англійською). У США Національна асоціація освіти з медіа грамотності (NAMLE) для аналізу медіа-повідомлень розробила систему ключових питань. У організації вважають, що правильні запитання є ядром медійної освіти та критичного мислення загалом. У книжці ці запитання доповнені та систематизовані за тематикою. Повна версія книги доступна англійською та скорочена версія та українською - https://www.aup.com.ua/uploads/medialiteracy_2017_short.pdf

МедіаДрайвер – мультимедійний онлайн-посібник, що містить текстову інформацію, інфографіку та відео про різні типи медіа, що допомагають навчитися орієнтується у складних лабіринтах інформації.

«МедіаДрайвер» насичений цікавою інформацією та практичними прикладами, які можуть бути використані під час уроків, тому посібник буде корисним вчителям. Батьки також можуть знайти для себе щось нове, щоб не відставати від молодого покоління, зануреного в медіасвіт. Також цей онлайн-посібник буде корисним усім, хто хоче підвищити свій рівень знань про медіа та рівень критичного мислення. <http://mediadriver.online/>

Медіаосвіта та медіа грамотність. Підручник, виданий Академією української преси. Це – класичний підручник для студентів вищих навчальних закладів. З нього ви дізнаєтесь про теорію масових комунікацій, яким чином аналізувати тексти та повідомлення у ЗМІ, які питання ставити та інше. <https://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>

Посібник для вчителя “Медіаграмотність та критичне мислення на уроках суспільствознавства”. Посібник втілює прагнення авторів зробити медіаосвіту частиною навчального процесу з суспільствознавства. Цей посібник не суто про медіа грамотність, а власне про медіа грамотність як частину суспільного життя. Тому взаємодія людини з мас-медіа розглядається на рівні з іншими аспектами життя (громадянське суспільство, права та відповідальність, стереотипи й упередження, тощо). Цей посібник – є готовим розкладом уроків суспільствознавства, тому буде корисний усім, хто організовує просвітницькі заходи у навчальних закладах. <https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/pidruchnyky/2016/voloshenuk-2.pdf>

ДЖЕРЕЛА ДО ТЕМИ

Беззуб І. Медіаосвіта батьків як складова медіаосвітнього простору [Електронний ресурс] / І. Беззуб // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. - 2020. - Вип. 60. - С. 242-258. - Режим доступу: http://www.irbisnbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=npnbuimviv_2020_60_18 (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

10 порад для захисту від інформаційних маніпуляцій [Електронний ресурс] : [посібник із медіаграмотності] / ГО «Інтерньюз-Україна». - Режим доступу: <https://internews.ua/opportunity/medialiteracy-manual> (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Головченко Г. О. Аналіз діяльності центрів медіаосвіти в Україні / Г. О. Головченко // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. - 2020. - Вип. 1. - С. 29-39. - Режим доступу: <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/view/126> (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Ісаєнко О. О. Поняттєвий апарат медіаосвітньої сфери [Електронний ресурс] / О. О. Ісаєнко // Гілея: науковий вісник. - 2018. - Вип. 128. - С. 103-106. - Режим доступу http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=gileya_2018_128_26 (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Іщенко А. Ю. Актуальні питання впровадження медіаосвіти в Україні / А. Ю. Іщенко // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . - 2023. - № 5. - С. 9-13. - Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=mnj_2023_5_3 (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Концепція впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс] : схвалено постановою Президії Національної академії педагогічних наук України 20 трав. 2010 р., протокол № 1-7/6-150 // MediaSapiens : сайт. - Режим доступу: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/11048/2010-09-29-kontseptsiya-vprovadzhenya-mediaosvity-v-ukraini/> (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Коропатник М. Медіаосвіта в Україні: історія і сьогодення [Електронний ресурс] / М. Коропатник // Сіверянський літопис. - 2016. - № 3. - С. 159-174. - Режим доступу: http://www.siver-litopis.cn.ua/arh/2016/03_16.pdf#page=159 (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Медіаосвіта та медіаграмотність [Електронний ресурс] : підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. редакцією В. В. Різуна. - Київ : Центр вільної преси, 2012. - 352 с. - Режим доступу: <https://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>, вільний (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Підмогильна Н. В. Інтернет-проекти як ресурс медіаосвіти [Електронний ресурс] / Н. В. Підмогильна, А. Г. Дрозд // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. - 2020. - Т. 31, № 3. - С. 222-228. - Режим доступу: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=UZTNU_filol_2020_31\(70\)_3\(3\)_37](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=UZTNU_filol_2020_31(70)_3(3)_37) (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Попов М. О. Медіаосвіта у сучасній педагогічній парадигмі / М. О. Попов // Інноваційна педагогіка. - 2023. - Вип. 58(2). - С. 205-209. - Режим доступу: [http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=innped_2023_58\(2\)_45](http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=innped_2023_58(2)_45) (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Практичний посібник з медіаграмотності для мультіплікаторів [Електронний ресурс] / за загал. ред. В. Ф. Іванова. - Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. - 100 с. - Режим доступу: https://www.aup.com.ua/uploads/Posibnyk_z_medigramotnosti_2019_ukr.pdf (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Приходькіна Н. Навчальна програма з медіа- та інформаційної грамотності ЮНЕСКО [Електронний ресурс] : концептуальні основи / Н. Приходькіна // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2020. - № 1. - С. 94-103. - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

[bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pednauk_2020_1_12](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pednauk_2020_1_12) (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Приходькіна Н. О. Основні теоретичні концепції медіаосвіти [Електронний ресурс] / Н. О. Приходькіна // Педагогіка вищої та середньої школи. - 2016. - Вип. 3. - С. 264-277. - Режим доступу: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgibin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=PVSSh_2016_49_28, вільний (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Уварова Т. Медіаграмотність та медіакомпетентність у сучасній освіті: виклики і тенденції [Електронний ресурс] / Т. Уварова, Т. Стас // Актуальні питання гуманітарних наук. - 2020. - Вип. 29(4). - С. 191-197. - Режим доступу: [http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apngd_2020_29\(4\)_3](http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apngd_2020_29(4)_3) (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.

Шейбе С. Медіаграмотність : підручник для вчителів [Електронний ресурс] / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу / перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волощенко. - Київ : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. - 319 с. - Режим доступу: https://www.aup.com.ua/uploads/medialiteracy_2017_short.pdf (дата звернення: 08.02.2024). - Назва з екрана.